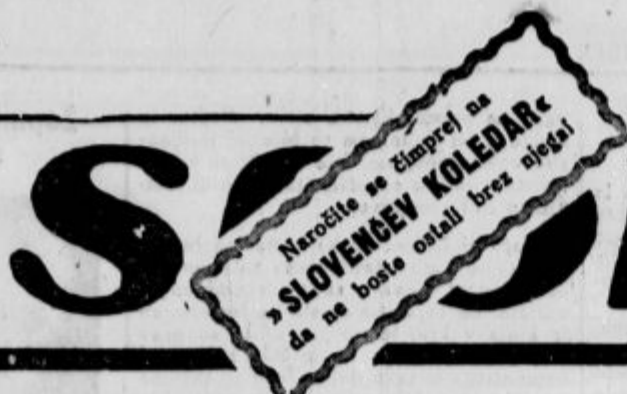

Uredništvo - uprava: Ljubljana, Kopitarjeva 6. Telefon 4001-4004

Mesečna naročnina 18 Kr, za inostranstvo 31-50 Kr.

Čet. rač. - Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.349 za inserate

SLOVENEK

NOVEMBER 1943

24
SREDA

Hervorragender Abwehrerfolg in der dritten Schlacht an der Smolensker Rollbahn

Beispiellose Verluste der Sowjets - Tiefgegliedertes feindliches Verteidigungssystem westlich Kiew durchbrochen Heftige Kämpfe in Süditalien - Die Kapitulation von Samos

DNB. Aus dem Führerhauptquartier, 23. November. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt: Nordostwärts Kertsch scheiterten wiederholte feindliche Vorstöße. Am Brückenkopf Nikopol und im grossen Dneprbogen verstärkte der Feind gestern seine Angriffe. Es kam zu harten, den ganzen Tag über andauernden Kämpfen, in denen alle Durchbruchversuche der Sowjets abgeschlagen, einige Einbrüche durch sofortige Gegenstösse bereinigt oder abgeriegelt wurden. In einer noch heftig umkämpften Einbruchsstelle vernichtete eine gepanzerte deutsche Kampfgruppe von etwa hundert angreifenden feindlichen Panzern 82.

Insgesamt wurden bei den gestrigen Kämpfen in diesem Raum 146 Sowjetpanzer abgeschossen.

Bei Tscherkassy wurden die in unsere Stellungen eingebrochenen Sowjets in entschlossenen Gegenangriff wieder zurückgeworfen.

Westlich Kiew setzte der Feind unseren Gegenangriffen erbitterten Widerstand entgegen. Nach Abwehr zahlreicher feindlicher Gegenangriffe traten unsere Divisionen erneut an, durchbrachen ein tiefgegliedertes feindliches Verteidigungssystem und vernichteten zwei feindliche Regimenter.

Südwestlich Gomel wurden unsere Truppen in einzelnen Abschnitten von überlegenen feindlichen Druck auf rückwärtige Stellungen zurückgenommen. Nördlich der Stadt endeten schwere Kämpfe gegen die wiederholt anstürmenden Sowjets mit einem vollen deutschen Abwehrerfolg.

Im Raum südlich Kriechew sind heftige Kämpfe mit einer eingebrochenen feindlichen Kampfgruppe im Gange.

Westlich Smolensk haben die unter dem Oberbefehl des Generaloberst Heinrici und unter Führung des Generals der Infanterie Voelckers stehende schlesische 18. Panzer-Grenadierdivision, die württembergisch-badische 25. Panzer-Grenadier-Division, die württembergisch-badische 78. Sturmdivision, die 1. SS-Infanterie-Brigade

(mot.) und die im Erdkampf eingesetzten Teile der 18. Flakdivision in der siebentägigen dritten Schlacht an der Smolensker Rollbahn einen hervorragenden Abwehrerfolg errungen. 34 Schützendivisionen und sechs Panzerbrigaden der Sowjets rannten hier vergeblich gegen die deutschen Abwehrstellungen an und erlitten dabei beispiellose Verluste an Menschen und Material.

Östlich Witebsk und im Einbruchraum von Nowel scheiterten einige örtliche Vorstöße der Sowjets. Bei einem eigenen Angriffsunternehmen nordwestlich Nowel wurde der Feind nach Süden zurückgeworfen.

In Süditalien griff der Feind am äussersten linken Flügel mit starken Kräften unsere Vorstellungen nördlich des Sangro-Flusses an. Zahlreiche heftige Angriffe wurden abgeschlagen, ein örtlicher Einbruch abgeriegelt.

Nach der bedingungslosen Kapitulation der feindlichen Seefestung Leross hat nun auch die Besatzung der Insel Samos die Waffen gestreckt. Deutsche Truppen sind auf der Insel gelandet.

Ein Teil der aus britischen und badoglioherigen Truppen bestehenden Besatzung ist in den letzten Tagen in das neutrale Ausland geflohen. Die von ihrem Divisionskommandanten verlassene Truppe in Stärke von etwa 6000 Mann wird zur Zeit von unseren Landungsverbänden entworfen.

Britische Bombenverbände führten in den gestrigen Abendstunden einen schweren Terrorangriff gegen die Reichshauptstadt. Durch Abwurf zahlreicher Spreng- und Brandbomben entstanden Verwüstungen in mehreren Stadtteilen. Eine Reihe unerwarteter Kunststätten wurde vernichtet. Die Bevölkerung hatte Verluste.

Andere feindliche Fliegerkräfte griffen einen Ort im Rheinland an. Die Luftverteidigung brachte, soweit bisher festgestellt, trotz besonders schwieriger Abwehrbedingungen 29 feindliche Bomber zum Absturz.

Odličen obrambni uspeh v tretji bitki na smolenski avtomobilski cesti

Brezprimerne sovjetske izgube - Sovražnikov obrambni sistem v globino zapadno od Kijeva predrt - Srditi boji v južni Italiji - Kapitulacija Samosa

Führerjev glavni stan, 23. nov. DNB. Vrhovno poveljstvo oboroženih sil javlja: Severovzhodno od Kerča so se izjalovili ponovni sovražnikovi sunki.

Na nikopolskem mostišču in v velikem Dneprprovm kolenu je večeraj sovražnik očivil svoje napade. Prišlo je do hudih, ves dan trajajočih bojev, v katerih so bili vsi sovjetski poskusi prodora odbiti, nekateri vdori pa s takojšnjimi proti sunki očiščeni ali zajezeni. Na nekem vdornem mestu, za katero trajajo še srditi boji, je nemška oklepna bojna skupina uničila 82 od okoli 100 napadajočih sovražnikovih tankov.

Skupno je bilo v večerajšnjih bojih uničenih na tem področju 146 sovjetskih oklepnikov.

Pri Čerkasiju so bili Sovjeti, ki so vdrl v naše položaje, z odločnim napadom ponovno zavrnjeni.

Zahodno od Kijeva se je sovražnik ogorčeno upiral našim protinapadom. Po odbitju številnih sovražnikovih protinapadov so naše divizije ponovno nastopile, predre sovražnikov v globino razporejen obrambni sistem in uničile dva sovražnikova polka.

Jugozahodno od Gomela so bile naše čete v posameznih odsekih umaknjene pred nadmočnim sovražnikovim pritiskom na postojanke v ozadju. Severno od mesta so se končali težki boji s ponovno naskakujočimi Sovjeti s polnim nemškim obrambnim uspehom.

Na področju južno od Kričeva so v teku siloviti boji s sovražnikovo bojno skupino, ki je tu vdrla.

Zahodno od Smolenska so v sedemdnevni tretji bitki na smolenski avtomobilski cesti izvojevali odlični obrambni uspeh pod vrhovnim poveljstvom generalnega polkovnika Heinricija in poveljstvom pehotnega generala Voelckersa stoječa šlezjska 18. oklepno-grenadir-

ska divizija, wirtenberško-badenska 25. oklepna grenadirska divizija, wirtenberško-badenska 78. napadalna divizija, 1. SS pehotna brigada (mot.) in v bojih na zemlji uporabljeni deli 18. protiletalske divizije.

34 sovjetskih strelskih divizij in šest oklepnih brigad se je tu zaman zaletavalo proti nemškim obrambnim postojankam in utrpelo pri tem brezprimerne izgube in ljudeh in gradivu.

Vzhodno od Vitebska in v vdornem področju Nevela so se izjalovili nekateri krajevni sovjetski sunki. Pri našem napadu severozahodno od Nevela je bil sovražnik zavrnjen proti jugu.

V južni Italiji je napadal sovražnik na skrajnem krilu z močnimi silami naše postojanke severno od reke Sango. Številni siloviti napadi so bili odbiti, en krajevni vdor zajezeni.

Po brezpogojni kapitulaciji sovražnikove pomorske trdnjave Leross je sedaj položila orožje tudi posadka otoka Samos. Nemške čete so se izkrcale na otoku.

Del posadke, obstoječe iz angleških in Badoglijevskih čet, je v zadnjih dneh zbežal v nevtralnino inozemstvo. Čete v moči okoli 6.000 mož, ki jih je zapustil njih divizijski poveljnik, sedaj razorožujejo naši izkrcani oddelki.

Angleški oddelki bombnikov so izvedli v večerajšnjih večernih urah težak terorističen napad na prestolnico Nemčije. Številne odvržene rušiline in zažigalne bombe so povzročile razdejavanja v več mestnih delih. Vrsta nenadomestljivih umetniških zgradb je bila uničena. Prebivalstvo je imelo izgube.

Druge sovražne letalske sile so napadle nek kraj v Porenju.

Navzile posebno težkim obrambnim razmeram je letalska obramba, v kolikor je bilo doslej ugotovljeno, sestrelila 29 sovražnikovih bombnikov.

Poljska je snovala že l. 1920 napad na Danzig

Danzig, 22. nov. DNB. »Danzinger Vorposten« priobčuje dokument, ki so ga nemške čete zasogle pri svojem pohodu v Francijo in ki neizpodbitno potrjuje, da se je Poljska nameravala že po zaključku versailleskega mira z udarom polastiti Danziga. Ta dokument vsebuje poročilo angleškega polkovnika Bogera, ki je bil tedaj predsednik nemško-poljske mejne komisije.

Dokument se dobesedno glasi: »Nr. 1733 W. O. R. London dne 13. decembra 1920.

Tajno! General de la Panouse. Šefu francoske vojaške misije.

Gospodu vojnemu ministru, Generalnemu štabu, uradu.

Predmet: Poročilo angleškega polkovnika Bogera, predsednika odbora za določitev nemško-poljske meje.

Predsednik odbora za določitev nemško-poljske meje polkovnik Boger je predložil dne 30. novembra vojnemu ministru zaupno poročilo, o katerem sem bil informiran in ki se je glasil:

Poročilo vsebuje gospodarski in finančni del, ki zgoraj potrjuje, že znana dejstva, ter politični del, katerega vam moram, kakor mislim sporočiti.

Polkovnik Boger ugotavlja, da naraščanje izdelave v Nemčiji, tam vladajoči red in disciplina ter valutno izboljšanje marke tvorijo upadljivo nasprotje s položajem v Poljski. V tej naraščajoči sovražnosti med rusimi in nemškimi Poljaki na eni strani ter avstrijskimi Poljaki na drugi strani. Polkovnik poroča, da je povsod naletel le na globok odpor proti maršalu Pilsudskemu. Posebno opozarja, da je sedanja vlada malo pred boljševiško invazijo razpustila edini udarni poljski armadi: armado generala Hallera in poznansko armado, in to zgolj iz osebnih razlogov. Sedaj se mora general Haller zadovoljevati z nalogami Rdečega križa, medtem ko nima general Dvobor sploh nobene službe.

Glede Danziga ugotavlja polkovnik Boger, da so poljski krogi nekaj časa

podpirali misel, da se tudi Danziga polastijo silno kot Vilne z udarom. Vendar pa so spoznali, da oba primera nimata ničesar skupnega in so zato opustili te misel, in to posebno, ker so bile v mestu angleško in francoske čete.

Ko so pa te zapustile mesto, so Poljaki nekaj časa upali, da jih bodo oni nadomestili, in so za to določili sibirsko brigado. Nato pa so videli, da niti eden vojak te brigade ne govori nemški ter so nato določili 16. poljsko divizijo, katere vojski so govorili nemški in ki ji je poveljeval bivši avstrijski polkovnik Lados, ki naj napravi dober vtis.

Polkovnik Boger oporeka, da bi bil pesimist in navaja kot dokaz številne francoske častnike vseh činov, s katerimi je bil v zvezi in ki so prišli v to državo kot navdušeni prijatelji Poljske, toda so morali priznati, da nima Poljska niti najmanjšega organizacijskega daru. Oni so hvalili poljske vojske, toda njih častnike so zelo omalovažujoče cenili.

Polkovnik Boger sedaj najbolj miru. Če bi bilo možno osnovati jedro poštenih in izkušenih upravnih uradnikov, potem nikakor ne bi bilo potrebno dvomiti nad bodočnostjo Poljske.

Sporočil sem vam od polkovnika Bogera v njegovem poročilu izrazene misli kolikor mogoče točno. Polkovnika Bogera zelo cenijo v vojnem ministru, vendar pa to nikakor ni vplivalo, da bi si tudi jaz osvojil popolnoma osebna naziranja polkovnika.

General in šef misije, podpisana L. de la Panouse.

Četudi vsebina te listine ne more presenečati, ker so nam bile že tedaj znane roparske namere Poljske, je to vendar nov dokaz za skupno igro Anglije in Poljske. Ni dvoma, da očetje versailleskega diktata pri eventualnem udaru na Danzig ne bi delali ovir, kot se poslaniška konferenca in Društvo narodov nista zmenila za protizakonit rop Vilne.

UNRRA hoče Nemčiji zapleniti živila

Vigo, 22. nov. DNB. Takozvana ustanova za pomoč in obnovo UNRRA, ki so jo ustanovili Roosevelt in njegovi poslovni člani, da bi preskrbela po vojni ameriškega kapitalizmu mastne zasluge, ki si jih je sedaj v vojni pridobil s sistemom o posojanju in najemanju, se vedno bolj odkrito izdaja kot tipično kapitalistično izkoriščevalno podjetje. Celotno državo, vključno UNRRA-ji bodo morale po vojni jamčiti ameriškim trgovskim židom dobre dohodke. To nam dokazujejo podrobnosti o finančnem načrtu UNRRA-je. V tem je rečeno med drugim, naj se posveča posebna skrb, da bodo države, katerim ne bo možno plačati dobav, stavile UNRRA-ji na razpolago dohodke iz prodaje teh dobav.

Zato ne preseneča vest »Associated Pressa«, da namerava UNRRA zapleniti v Nemčiji vse zaloge živil. To pa seveda samo tedaj, če se bodo izpolnile njene

toliko zaželjene sanje, da bodo Nemčija in njeni zavezniki premagani. Dobesedno pravi poročilo: »UNRRA smatra vse rezerve živil in ostalih zalog, ki jih Nemčija še ima, za dele pomožnega fonda za ozemlja, ki so bila zasedana od osnih sil.«

Torej zopet nov povejati načrt, ki predvideva izsesanje nemškega naroda do poslednje kapljice krvi ali bolje rečeno do zadnje drobtinice kruha. Sicer pa ta načrt ni nič drugega kot nova izdaja vojne za sestradanje, ki jo je Churchill po prvi svetovni vojni vodil proti Nemčiji in je zahtevala svoječasno stotisoče od lakote umrlih žena in otrok.

Badoglijevo izdajstvo ni mnogo koristilo

Zeneva, 23. nov. DNB. Italija je bila za Nemčijo gospodarsko breme,

Beg iz sovjetskega raja

Madrid, 23. nov. DNB. Od Stalina v propagandne namene osnovana poljska divizija je izkoristila prvo priliko, da je prešla k Nemcem, pišejo »Informaciones« v komentarju množičnemu prebegu poljskih edinic pri Smolensku. List pravi nadalje, da so ti prisilno v službo sovjetske vojske uvrščeni vojaki raje križali ognjeno črto med obema frontama, kot pa da bi se še nadalje pod Stalinom borili za sovjetski raj na Poljskem. S tem je dobil svet nov dokaz za vražjo zlaganost in grozovitost moskovskega režima. Ti vojski vedo preveč o katynskem zločinu, o deportaciji poljskih žena in otrok ter o drugih grozodejstvih, da bi se dali zapejati s hinavskimi besedami Kremlija. Vkljub največji življenjski nevarnosti so pribežali v nemške črte in so s tem svetu pokazali od kod in kje edino lahko pričakujemo rešitev civilizacije in Evrope.

Boljševiki so z velikim hrupom ustanovili posebno poljsko divizijo, ki naj bi se pod njihovim vodstvom borila za »osvoboditev« svoje domovine. Ta divizija je res prišla na bojišče, boj za poljsko svobodo pa je razumelja čisto drugače kot Sovjeti. Poljski vojski so izbrali prvo priliko, da so lahko zbežali iz sovjetskega raja na nemško stran. Iz polpretekle zgodovine vemo, da Poljaki na podlagi angleških huiskanj niso ravno največji prijatelji Nemcev. To pa jih ni prav nič oviralo, da ne bi pobegnili k njim in s tem pred vsem svetom dokazali, kako gledajo na svoje edine smrtne sovražnike, boljševike, ki so podobno kot komunisti drugod po svetu nečloveško mučili Poljake, pobijali njihove častnike, vlačili poljsko prebivalstvo v Sibirijo itd. To so dejstva, ki so najbolj zgovorna in povedo mnogo več, kot vsa boljševiška ali plutokratska propaganda.

Mosley operiran

Stockholm, 22. nov. DNB. Po pogojih, ki so bili dani za njegovo osvoboditev, je zapustil Mosley pod tajnim imenom, kakor javlja »Nya Dagligt Allehanda« iz Londona, angleško prestolnico, da ga bodo v nekem neznatem kraju operirali. Eden izmed pogojev za njegovo osvoboditev je bil, da ne bo navezal nobenih stikov s člani svoje bivše stranke.

Takšna je torej v praksi bogataška demokracija. V imenu iste demokracije pa se v Angliji lahko svobodno razširja komunizem, ki resnično pomeni smrt vsake demokracije.

Umorjeni od boljševiških tolpa

Rim, 23. nov. DNB. V bližini nekega rudnika pri Pulju so odkrili, kot javljajo iz Trsta, jamo, v kateri je bilo zakopanih 224 trupel. Ugotovili so, da so to prebivalci bližnjih vasi, ki so jih boljševiške tolpe odpeljale in umorile.

»Pozabljen razred«

Zeneva, 23. nov. DNB. Lord Elton opozarja v posebnem članku »Daily Mail« na »pozabljen razred«, ki najtežje trpi v tej vojni. To so pred vsem nastavljeni, učitelji in uradniki, za katere je beseda varčevanje in notranje-angleška gonja za štednjo zgrubila vsakršen pomen. Ti ljudje si splot ne morejo ničesar prihraniti, ker njihovi dohodki še daleč ne dosegajo stroškov za golo življenje. Izdajati morajo celo svoje borne prihranke iz predvojne dobe, če ne-čejo stradati. Za svoje prošnje in pritožbe pa nimajo nikake organizacije, ki bi se zanje potegnile. Nanje so preprosto pozabili. Tudi v USA je 15.000.000 nameštencev, ki se jim podobno godi.

Vse to je posledica pomanjkljive zakonodaje v zahodnih plutokratskih državah, ki so v tem pogledu zelo zaosni državam z modernim socialno zakonodajo. Vsi socialni ukrepi, ki jih v teh državah izdajo, so le posnemanje osnih držav, zlasti Nemčije.

Kratka poročila

—kg— Streljanje med Anglji in komunisti. Med Korziko in Sardinijo je prišlo do streljanja med komunisti, ki so tihotapili orožje za svoje tolpe, in med nekim angleškim hitrim čolnom, kakor poročajo iz Gibraltara. Komunistom se je posrečilo, zadeti angleški hitri čoln in ga onesposobiti za boj, nato pa so s svojo ladjo zbežali.

To kratko poročilo je zelo zgovorno, ker nam kaže, kakšno je praktično razmerje med bogataškim zahodom in boljševiškim vzhodom. Komunisti tihotapijo in zbirajo orožje. Pri tem se mora vsako vprašati, zakaj in proti komu. Odgovor je jasen: za komunistično revolucijo in proti svojim sedanjim zaveznikom, Anglčem in Amerikancem, ki si s svojim zaveznikom z Moskvo sami rede gada na prsih.

piše nek ameriški časopis, kajti Nemčija je morala dobavljati premog, železniški material, železne in jeklene izdelke ter stroje. Sedaj stoji Italija na pasivni strani ameriške knjige. Vrh tega pa Badoglijeva vdrja in Italije brez boja izročila zaveznikom. Zato lahko razumemo, da je ameriški narod sprejel kapitulacijo na znanje brez vsakršnega zanimanja.

Stalin in samostojnost narodnih držav

Bukarešta, 23. nov. DNB. Posebni pomen tako imenovane federalizacije evropskih držav v smislu moskovskega programa pojasnjuje Romulus Seianu v »Curentuluc«. Pri tem opozarja na dejstvo, da vsebuje tudi sovjetska ustava določilo, po katerem lahko izstopi iz Sovjetske Zveze vsaka zvezna država, kadar koli hoče. Da pa so ta določila ostala zgolj v teoriji, nam je pokazal primer Ukrajine, ki so jo vključili v Sovjetsko Zvezo leta 1918, zasedle boljševiške čete in jo s silo včlenile v tako zvani federativni sistem. Tudi Georgija in Azerbejdžan sta se proglasila za samostojna. Toda tudi ta dva sta bila s pomočjo sovjetske armade pozvana na red, dokim so bili nosilci ideje o svobodi likvidirani. Pisatelj pravi končno, da se vsled te prakse ne smemo čuditi, če bo Stalin

pristal na takozvano federalizacijo Srednje Evrope, Balkana, Zahodne in Severne Evrope, ker bi ona dejansko predstavljala uničenje samostojnosti in neodvisnosti narodnih držav, to se pravi njihovo popolno sovjeticizacijo.

Kakor lahko vsak dan vidimo v ponovnih poročilih iz majhnih evropskih držav od Finske preko baltskih držav, od Madžarske in Balkana, se vse najhujše in ogrožene evropske države krčevito borijo ter zavzemajo za svojo neodvisnost. Največja nevarnost za njihovo samostojnost je boljševizem in zato je razumljivo, da se vse iz lastnega interesa borijo proti boljševizmu ter se pri tem odkrito oklepajo svoje naravne in največje zaveznice ter bratiteljice, velike Nemčije.

Diplomatski dopisnik DNB-ja o libanonskem vprašanju

Berlin, 23. nov. DNB. Diplomatski dopisnik DNB-ja dr. Siegfried Hora je mnenja, da se libanonsko vprašanje razvija v Angležem zaželeni smeri. On piše: Na angleški pritisk, ki je med drugim prišel do izraza v ostri noli na francoski alžirski odbor, je bil bivši libanonski državni predsednik ponovno postavljen za predsednika, medtem ko so francoske oblasti morale izpustiti zapre libanonskega ministra. Angleški tisk izraža veliko zadovoljstvo, da je Anglija zmagala v prvi rundi anglo-francoskega interesnega boja za Libanon. Njegovo namigavanje pa, da s tem še ni bil vzpostavljen »sta tus quo ante« daje sklepati, da se Angleži pripravljajo na nove ukrepe, ki naj baje jamčijo in zavarujejo mir in varnost na bližnjem Vzhodu, medtem ko stremijo v resnici zgolj na dokončno izločitev francoskega vpliva. Zato pripisujejo odpojkicu dosedanjega francoskega generalnega delegata Helleua, ki so ga zahtevali Angleži, poseben pomen. Sedaj ko je Angležem uspelo, da so po spretno insceniranih »letkah«, ki so izzvale nemire v Libanonu, utegnili poseči v korist Libanona in arabske zadeve, ne bo treba dolgo čakati na račun za to »posredovalno akcijo«. Stroške bodo kakor vedno morali plačati Arabci, katere skuša spraviti Anglija pod svoje okrilje, in to ne morda da bi pospeševala arabsko osvobodilno idejo, temveč samo da bi močneje zasedrila svoj politični in vojaški položaj na bližnjem Vzhodu. Razni angleški članki o libanonskem vprašanju in v zvezi s tem o arabskem vprašanju ne dopuščajo niti najmanjšega dvoma o teh ciljih.

Tako piše n. pr. londonski »Times«: »Preden bomo zopet postavili ustavno vlado in utegnili uresničiti izjavo o neodvisnosti, moramo še premagati druge in to celo resnejše težkoče. Od začetka že se je ukvarjala angleška politika z nevarnostjo, ki je ogrožala politično stabilnost in vojaško varnost vsega Srednjega Vzhoda. Utemeljena so bila mišljenja, da se moramo vrniti k pogajanjem na osnovi, ki bo v skladu z zagotovitvami, že zdavnaj danimi, in ki bo zadovoljila pametne zahteve in pričakovanja Libanona.«

Končno navajamo stališče londonskega lista »Observer«, ki piše med drugim: »Križa je dovedla do odločitve težkoče, ki so že dolgo obstajale med borečo se Francijo in Anglijo. Sedaj pa je samo sebe obsodila politika, ki je izzvala opozicijo celokupnega arabskega sveta in prav roboseno je opozicijo zgodovinskih sovražnikov Francozov: Libanoncev. Danes vse kaže, da se lahko uredi libanonsko vprašanje samo tedaj korektno, če zastopnik Francije pozovejo zastopnike Zedinjenih držav in Anglije, da skupno z njo podpisujejo pogodbo z libanonsko republiko, ki naj jamči njen bodoči položaj.«

Vigo, 23. nov. DNB. Zmešnjava, ki vlada na denarnem trgu v francoski Afriki, ki jo je ustvaril prihod angloameriških posadk, in ki je v škodo muslimanskega prebivalstva izkoriščajo predvsem židovski elementi, se je medtem tako povečala, da se trenutno tamkaj nahaja v obtoku 14 različnih vrst denarja.

Ideja o raju

Komunizem je karikatura krščanstva, je nekdo zapisal. In je res: v komunizmu ni prav nič originalnega, prav nič novega. Vse ideje, s katerimi omamlja ljudi, je pohral od drugod, samo da jih je izmislil v grobo, zločinsko karikaturu. Najboljša vaba za komunizem je njegova ideja o raju, ki so jo komunisti ukradli iz sv. pisma.

In s to lažjo o boljševiškem raju je komunizem celih pet in dvajset let držal ljudske mase v napetosti. Prišla pa je na dan sicer strašna resnica: Uradni podatki o splošni lakoti leta 1930, 1934 in 1935 in še o drugih pokrajinskih omejenih lakotah, ki so zahlevale na milijone žrtev. Ves svet z Vatikanom na čelu in z močnim sodelovanjem Amerike je tedaj zbiral živila za stradajoče mase v boljševiškem raju. Takrat boljševiki žita niso odklonili, češ pri nas je raj. Prišli so na dan strašni podatki o masovnih pokolih, celi stanovi so izginili. A tudi med komunisti samimi so redno organizirali »čistke« in iztrebili vse, ki niso bili zadositi zanesljivi. Sovjetski listi sami so prinašali podatke o takih čistkah z dolgimi kolonami obsojenec na smrt.

Ko se je nekaterim evropskim komunistom ali vsaj oboževalcem sovjetskega raja posrečilo v ta raj prodreti in si ga od blizu ogledati, so svoja opazovanja in svoje razočaranja popisali in svet je strmel nad grozoto tega pekla. André Gide, Walter Citrine in Andrew Smith so svetu pokazali resnico o Sovjetski zvezi. Tedaj se je vera v komunistični raj že nekoliko omajala. Komunisti so v zadregi molčali. Ko pa je Sovjetska zveza stopila v vojno, so zopet dvignili svoj glas: ali vidite, da ni vse tako gnilo? Kako bi sicer toliko časa vzdržali pritisk nemške vojske, če bi bil boljševiški sistem res tako slab?

Vzroki, da se boljševiška država ni takoj sesula, so predvsem na sistem, pa tudi na ljudeh. In ravno ti vzroki kažejo kako grda je laž o boljševiškem raju.

Boljševiški sistem je kolektiven sistem. Vse gospodarstvo, prehrana, preskrba, delo: vse, je kolektivizirano. Medtem ko prinaša tak sistem v mirnem času ljudem trdo, pa čisto nepotrebno suženjstvo, je v vojski neizogibno. Vojska je skupen napor vsega naroda, vse države. V vojski se vse podredi potrebam vojskovanja. Gospodarstvo, produkcija, prehrana, preskrba z obleko in drugim, razdelitev delovnih sil, vse to mora biti enotno vodeno. Ali pa je tak sistem tudi za mirno dobo primeren in človeka vreden, naj povedo tisti, ki so pet in dvajset let hvalili boljševiški raj, sedaj, ko so sami v vojnem gospodarstvu, pa kolone, če na karte ne dobijo dovolj in zahtevajo dvojne plače, da si lahko kupujejo priboljške.

Druga stvar, ki jo je treba upoštevati, je dejstvo, da se sedaj bori že boljševiška mladina, ki o dobi pred revolucijo ničesar ne ve in ki tudi o svetu izven boljševiškega raja ničesar ne ve. Boljševiki so čas in prostor svojega raja obdali z bodočo žico, tako da nihče v njem ne more vedeti, kako je bilo prej in kako je sedaj izven te ograje. Znotraj pa lažejo po mili volji. Saj so celo pri nas, kjer so razdalje v primeri z ruskimi pritlikavskimi, z uspehom lagali, da je Ljubljana že vsa porušena, ali da je v rokah komunistov in s Stajerskega prihajajo zaskrbljena pisma sorodnikom, ali jim je res bela garda pomorila vse otroke kot trdijo komunisti. Ob takim sistemu in taki nevednosti (kdo še dvomi o tem, da mlad boljševik ne pozna resnice o dobi pred revolucijo ali o razmerah izven svoje države) je prav mogoče maso stanzirati, češ da se bori še za tisti košček kruha, ki ga boljševiški sistem nudi. In komunizem je v svojem bistvu čisti fanatizem.

V zadnjem času pa se na boljševično ne pojavlja več boljševiška mladina, ampak predvsem divji azijski narodi. Ziveli so svoje naravno življenje. Dvignila jih je iz njihovih step še sedanja vojska. V kolikor so imeli sedaj priliko komunizem spoznati, jim je kot nalašč ustrežal: divji, sadistični, živalski sistem se popolnoma sklada z njihovo divjo, sadistično, živalsko naravo.

Tako mislijo boljševiki, da so Evropi snletli bič, ki jo bo tepel, kot je bil nekoč Atila šiba Evropi. Naj tega hunskega navala na Evropo nihče ne imenuje zmagovalje slovanstva.

Vloga ženske v komunističnih tolpah

Ljubljana, 23. novembra.

Med raznimi pojavi, ki so združeni z nastopom tolovajev in komunistov v naši pokrajini, preseneča opazovalca zlasti veliko žensk, ki so ušle v gozd in se tam pridružile tolpom. To potrjujejo tisti, ki se jim je posrečilo iti iz komunističnega pekla, kakor tudi domobranci, ki večkrat zajamejo mnogo žensk. Vsi pa potrjujejo, da so komunistke najbolj fanatične, najbolj zagrizene in kar je najbolj strašno, najbolj sovražnice poštenega življa. Nihče bolj ne muči jetnikov pri komunistih, kakor ženske in prav navadno so prizori, da komunistke pretepeajo, klofutajo in zverinako mučijo onemogle in bolne jetnike. Tudi pri takozvanih »zasiljevanjih« so komunistke najbolj divje in ne poznajo prav nobenega usmiljenja.

Vprašanje je, kaj vleče ženske, ki so prevzprav ustvarjajne za dom, v toliki meri h komunistom. Niso vse take, da bi bile za komunistke vzgojene že doma; veliko jih gre v gozdove iz drugih nagibov: če so lepe in mlade, jih izvajajo njihovi ljubimci ali gredo same za njimi, bolj redko gredo poročene žene za možmi. Prve kot druge računajo na nebrzdano življenje pri tolpah in to je morda tudi edino, kar jim morejo komunisti glede svojih obljub izpolniti. Poročene ženske največkrat tudi uidejo svojim možem in družinam ter si zopet zažele »prostost«, ker so pač brez vesti. Starejše ženske gredo v gozd prav iz istih razlogov, saj same izjavljajo, da samo zato, da se »dedca znebijo«. Mnogo žensk je bilo pred 8. septembrom znanih kot ljubice badoglijevskih častnikov in vlačuge navadnih vojakov. Tem seveda ni obstanka v domačih vaseh in v mestu, zato se rade umaknejo h komunistom, vedoč, da bodo tam našle »odpuščanje« ali, da tam nihče ne bo vedel za njihovo prejšnje življenje.

Komunistom so te ženske dobrodošle. Največ jih uporabljajo za kurirke, prenašalke orožja, za straženje jetnikov in za mučenje. Pri borbenih nastopih ženske seveda le malo zaležejo in komunisti sami izjavljajo, da so jim največkrat za napotje, pač pa so ženske spretnke, kadar se je treba umakniti pri begu. Glavna služba komunistk pa je ovadštvo. Kdor se je kakomunistki kdaj prej zameril, ga ta

ovadi komunistom kot »reakcionarja« in ga pelje v smrt. Pri sestavljanju spiskov na smrt obsojenih so imele in še imajo ženske glavno vlogo. V Loški dolini je na pr. znano, da je bivša učiteljica Perušková iz Podcerkve zanesla komunistih pokolj prav vse vasi Nadlesek, ki da je »versko blazna vas«. Prav ta nesrečna vasica, že v mirnem času pogosto obiskana od požarov, je največ trpela pod režimom badoglijevske kliče. Prav vsi odrasli moški in celo napol odrasli dečki so bili preganani na stradanje na Ustico, ker so jih pri častnikih prvi loški komunisti označili za komuniste, čeprav so sami poštenjaki. Versko najbolj zavedne

vasi, na primer Knežje njava, Podlož in druge v tej dolini, pa so bile od italijanske vojske požgane. Vse te vasi so komunistične ljubice označile italijanskim častnikom kot »sumljive«.

Zato ni čudno, da so naši domobranci pri zasiljevanju zajeti žensk zelo opreznih in natančnih. Ženske se po večini zagovarjajo, da so šle iz mesta na deželo, ali iz kraja v kraj le po živila, da so prav navadne tihotapke, ki so bile zajete od komunistov in tako dalje. Tudi so skrajno trmaste in nočejo priznati niti tedaj, kadar jim domobranci dokažejo aktivno sodelovanje s komunisti.

Tudi v tem oziru le del slovenskega ženstva padeh sramotno nizko, tako, kakor nikdar poprej ne!

Župnik p. T. Tavčar — šestdesetletnik

Rojen je bil 23. novem. 1883 v Dolenji vasi, župnija Selca nad Škofjo Loko. — Gimnazijo je studiral v Kranju, 24. avgusta 1901 vstopil v Frančiškanski red. Noviciat je opravljal na Sv. Gori, študije nadaljeval na Kostanjevici v Gorici. 12. julija 1906 je bil

posvečen za duhovnika. Prva služba na Viču — kaplan, po enem letu je odšel v Kamnik za lektorja na frančiškansko bogoslovje, po enem letu se je vrnil na Vič, kjer je še danes. Župnik je na Viču od leta 1919; ob 30 letnici župnije l. 1938. je postal duhovni svetnik. Popravlja cerkve je izvršil brez posebnih žrtev svojih župljanov, dozdaj župnišče, povečal pokopališče, ki je eno najlepših v Ljubljani. Slovi kot izvrsten gospodar. V prejšnjih letih je mnogo misijonaril in slovi kot izvrsten pridigar.

V redu je opravljal vedno važna in odgovorna mesta. Večkrat je bil definitor, sedaj je kustos (provinciaval namestnik), predstojnik v samostanu na Viču že dolgo vrsto let, kjer z vso požrtvovalnostjo skrbi za svojo številno družino in skrbi, da med brati vlada resnična medsebojna ljubezen.

Je predsednik Vihtencijeve konference na Viču, njegovo delo je otroško zavetišče in sirotišče. Največje zasebno zavetišče je zgrajeno z veliko skrbjo in žrtvami.

Kdo more naštet vse delo in skrbi, ki jih je imel tekom svojega udejstvovanja na Viču za Prosvetno društvo, njega preureditev in vzdrževanje, lastna godba na pihalu, nabava zvočne kino aparature pa mladinske telovadne organizacije itd.

Pri ljudski hranilnici in posojilnici ustanovljeni v korist malega človeka, sodeluje od vsega početka požrtvovalno in previdno kot dober gospodar, zato uživa veliko zaupanje vlagateljev in hvalječnost vseh, ki jim je s ceninami posojili omogočila ustanovitev lastnih domov.

Poleg vsega tega dela pa slovi kot umen čebelar, ker se poleg vseh dušnopastirskih skrbi posveča v prostem času čebelarstvu.

V splošnem moremo trditi, da na vsakem koraku v zgodovini viške župnije naletimo na delo in skrb jubilanta, nimamo pa prostora, da bi naštevati vsa njegova dela, katera mu more poplačati samo Bog. Želimo, da bi še dolgo vršil svojo službo v korist župljanov in čast božjo.

Politična metamorfoza višnjanske matrone

Ljubljana, 23. novembra.

Malomeščanstvo našega podeželja se je v precejšnjem delu vrglo v objem komunizma, kar ni neznano. Zlasti nekateri trgi so se po tem odlikovali. To je pač dediščina preteklih časov, ki jo bo treba v sedanosti in bodočnosti spremeniti. Navadno so se spustili v te avanture premožnejši ljudje, ki so se zaradi svojega bogastva oddaljili od resničnega narodnega bivanja. Tu navajamo primer znane višnjegorske trgovke ge. Omahen, nekake patrone višnjegorskih komunistov.

Gospa Omahen je že lansko leto, izza časa prve komunistične okupacije, slovela v Višnji gori in okolici kot ena največjih zaščitnic in podpornice komunizma. Iz njene trgovine se je dobavljala cement za gradnjo partijskih bunkerjev na Polici in v okolici. Prav tako je na veliko dobavljala komunistom razne druge potrebščine. V njeni hiši je bilo zbirališče višnjegorskih komunistov in badoljevskih častnikov, ki so tu sklepali zvezo s komunisti. Ko so se ustanovili v okolici Višnje gore legionarji in zahtevali aretacijo njenega sina Bogota, posrlega komunističnega organizatorja, so se badoljevski častniki z vso silo tej zahtevi uprli. Razumljivo, če so imeli menzo pri Omahnovki! Ko je bil Bogo Omahen kljub temu interniran in mu niso mogli pomagati niti višnjegorski badoljevci, se ga Omahen ni pomišljala posiljati prošnji ljubljanskemu škofu, tam klečeplaziti in zatrjevati katoliško vdanost svojega sina ter pretakati solze hlinjene pobožnosti. Ko je bil nato sin izpuščen, se je okrog njega takoj ponovno začelo živalno vrenje in udejstvovanje. Ponovno je prišel poveljnik tamkajšnjih legionarjev z zahtevo po aretaciji. Trčil pa je ob zid badoljevskega karabinjerskega komandanta, ki se je tej zahtevi z vso silo kljub dokazani krivdi uprl. Bilo je vse zaman. Badoljevsko-komunistična klika je v Višnji gori trdno držala. In gospa Omahnova je tej klikli botrovala.

Ko je prišel zlom badoljevske vojske, je Omahnovka nagradila velik kup badoljevskega italijanskega orožja in ga pripravila za komuniste. Toda kmalu bi se zgodilo nekaj drugega. Za orožje so zvedeli legionarji in ga prišli iskat. Kar stari prebrisana gospa? Orožje skriva v podkletne prostore, legionarjem pa pove, da pri njej ni nobenega orožja. Komaj legionarji odidejo, že kliče po telefonu komunistične tolpe, naj vendar pridejo po orožje, ker je nevarnost, da se ga drugače polaste »beogradistice«. In tako je orožje prešlo v last komunistov.

Sedaj pa so se stvari presukale. Komunistični teror je strl, njihove tolpe

razbite, njihova oblast omajana. Gospa Omahnovka se je naenkrat znašla v »beogradistični« Ljubljani vsa nedolžna, preprosto neprizadeta, oseba, ki ni imela pač nikoli opravka s komunizmom, srce družine, ki je bilo skoz in skoz ne protikomunističnem stališču itd. In najdejo se naivneži, ki tej komunistični matroni verjamejo! Razburjenje, ki se je polastilo okolice zavednega prebivalstva že takrat, ko so badoljevski Italijani štutili njenega sina Bogota, nam je še dobro v spominu. Znano pa je tudi, da se ta strastni komunistični agitator skriva sedaj nekje v Ljubljani, medtem ko ga mati zalaga z vsem potrebnim (ter istočasno hodi od osebe do osebe ter govoriči o svoji nedolžnosti ter o svoji strogi antikomunistični miselnosti. Toda časi so drugačni. Odklenalo je raznim zaščitnicam badoljevskih častnikov in komunističnim matronam iz bogatih slojev.

Inž. Kodričeva — žena inž. Rojca

Že zadnjič smo poročali o zajetu neke inž. Kodričeve blizu Grosuplja. Sedaj so je ugotovila njena identiteta. Inž. Kodričeva je žena inž. Rojca komunističnega »ministra za promet«. Odsila je po z/cmu italijanske vojske k svojemu možu kar z otroki vred. Najbrž je besedo »minister« vzela dobesedno in pričakovala razkošen sprejem.

Razglas pokrajinske uprave lastnikom tovorn. avtomobilov

Naroča se ljubljanskim lastnikom tovornih avtomobilov, da v zaščito javnega interesa, zlasti prehrane prebivalstva, ne smejo brez predhodnega dovoljenja Urada za civilno motorizacijo izvrševati prevozov z njihovim tovornim avtomobilom izven vojaške zapore (bloka) mesta Ljubljane.

Dalje se naroča izvenljubljanskim lastnikom tovornih avtomobilov, da v zaščito javnega interesa, zlasti prehrane prebivalstva, ne smejo brez predhodnega dovoljenja Urada za civilno motorizacijo izvrševati prevozov z njihovim tovornim avtomobilom iz 50 kilometrskega (polmera) kroga njihovega stalnega bivališča. Naročila od strani urada za civilno motorizacijo za prevoze v javnem interesu bodo dobivali vročene vsaki-krat do najkasneje 16. (šestnajste) ure popoldne.

Za strogo izvajanje teh odredb so osebno odgovorni lastniki tovornih avtomobilov ter bi prekršenje imelo za posledico kazen odnosno zaplombo vozila.

V spomin junaku iz Grčaric

Štiriindvajseti oktober — svetli dan mučeništva, obenem črni dan največje zlobe Samokresi iz podivjanih rok so pobili med drugimi tudi tri težko ranjene junake in sicer: Prešerna, Kemperla in Rada Duboviča. Kdo ni poznal slokega, ponosnega in idealnega R. Duboviča.

Akademik-jurist iz Ljubljane, 23 let star, poln navdušenja za sveto narodno stvar. Po tridnevem boju na Grčaricah mu je kroglja zlomila nogo. Prestreljenega in težko ranjenega so vlekli v Kočevje, kjer so mu nogo amputirali. Pohabljenega so z drugimi prepeljali spet v Grčarice, kjer so jih v hiši nasproti župnišča postrelili komunistični divjaki, ki se jim ne smili niti obnemogli ranjenec.

Pred smrtjo je pokojni Rado poslal svoji mtaeri v spomin električno svetilko, edini predmet, ki mu je še ostal. Naj junaku-trpinu sveti večna luč! Zadužnica za pokojnim bo v eredo, 24. septembra ob pol 8 zjutraj v župni cerkvi pri Sv. Petru. Večen spomin junakom-mučencem!

Savojske spletke na Balkanu

Komunistična Osvobodilna fronta v Sloveniji je za pridobivanje novih pristavev in zaupnikov poleg slepilnih nacionalističnih gesel stalno širila po mestih in deželi novice o vedno novih komunističnih zmagah in uspehih v Bosni. V komunistične roke so po vrsti padla razna bosanska mesta, nemške in hrvatske armade so pa po njihovih poročilih doživljale poraz za porazom. V tem smislu so dajale poročila tudi tajne komunistične radijske postaje.

O čistilnih akcijah po Bosni in Hercegovini je poročalo tudi dnevno časopisje. Tudi v Sloveniji smo štitali poročila o posameznih borbah s komunističnimi oddelki, o njihovem uničenju odnosno razkropitvi in preopitvi v težko dostopna gorska področja. Toda tem poročilom so navadno kmalu sledila hrvatska uradna poročila, da je železniški in poštni promet v razne bosanske kraje znova ustavljen do nadaljnje odredbe.

Jasno je bilo takoj, da so se malo prej razkropljeni odmetniški oddelki na novo zbrali ter se vrnili v kraje, iz katerih so bili malo prej prepodeni. Nepoučeno ljudstvo se je začudeno vpraševalo in ugibalo, kako je sploh mogoče, da dobro oborožena in organizirana nemška vojska ne bi mogla uničiti in streti neprimerno slabše vojaško opremljenih komunistov in ostalih tolovajev. Tako je razmišljalo in ugibalo nepoučeno ljudstvo, ki v vse tajne savojške spletke ni moglo prodreti. Za nemško vojaško poveljstvo je pa bil položaj jasen takoj po prvih oboroženih nastopih proti komunistom v Bosni in Hercegovini.

Savojeji na delu.

Ze' tedaj je nemško vojaško poveljstvo dognalo, da je vodstvo savojске oborožene sile na Balkanu stopilo v stike s prevratnimi elementi, se z njimi dogovarjalo in se končno tudi sporazumelo glede dobave orožja in streliva, obleke, hrane in zaščite pred nemško in hrvatsko vojsko. In tako se je dogajalo, da so po predhodnem dogovoru začele oborožene nastopiti proti komunistom s severa ali zahoda nemške in hrvatske vo-

jaške edince, italijanska vojska bi pa morala zapreti vse prehode ter preprečiti umikajočim se tolovajem prehod na svoje področje. Prevzete naloge savojске vojaške edince niso nikdar v celoti izvršile. Badoglijevi so ali enostavno zbežali ali so pa tolovaje mirno pustili na svoje področje, od koder so se po končani čistilni akciji na določenem prostoru zopet lahko vračali v prejšnje postojanke.

Savojeji, dosledni svoji tradiciji, so svojo nalogo temeljito izvršili. Na široko so razpredli svoje mreže ter hinavsko in podlo izigravali Hrvate proti Srbom, Srbe proti Hrvatom, četnike proti partizanom in obratno. In vse z enim edinim ciljem, da se bolj povečajo nezaupanje enega naroda do drugega in da postane razdor med njimi še globlji. Podla, hinavska in ogabna igra Savojevcev na Balkanu je pričela in se je razvijala vse dotle, dokler skrbno prikrivano izdajstvo ni postalo tudi javno in dokler glavnih krivcev povzročene gorja ni zadela zaslužena kazen.

Glavni krivci: Robotti.

In v tedanjih »zmagovalnih« dneh se je po zlu, krvi in brezprimernih šikanah mirnega ljudstva tudi v Sloveniji posrli general Robotti izkazal vrednega svojih »slavnih« vrstnikov in prednikov. Potem, ko je zapovedal, da morajo vse savojске vojaške edince izročiti svoje orožje komunistom, se je na Reki v vsej naglici vkrca na ladjo in z njo pobegnil na Mali Lošinj, kjer je mislil, da bo našel varno zavetje pred nemškimi zasledovanjem. Toda »slavni« savojški junak se je mogel na Malem Lošinjju komaj dobro razpraviti, ko je že na otoku počil glas: Nemci prihajajo. Med Badoglijevi je nastala strahovita zmeda. Robotti in člani njegovega štaba so hitro bežali na ladje, ki so bile v pristanišču stalno pod paro. V splošni zmešanji in preplahu so se ladje zedevale druga v drugo, ker je hotela vsaka odpluti čimprej in zbežati pred Nemci. Celot vrvi, s katerimi so bile ladje pripete, niso utegnili odpeti. V vsej naglici

se je tako sestavila ladijska spremljava, v kateri je bilo do 50 večjih in manjših savojških ladij, prepolnih cesarskih vojaških osebnosti. Ladje so plule proti Ankoni. Vsi potniki s poveljnikom armadnega zbora generalom Robottijem na čelu so bili presrečni zaradi uspelega pobeга. Njihovo veselje je pa bilo samo kratkotrajno. Kar naenkrat se je namreč pred ladijsko spremljavo pojavila temna nemška podmornica. Hladno in ostro povelje njenega poveljnika: Smer proti Benetkam! — je šlo Robottijevcem do mozga in jim težilo lepo namazane črne kodre. Od tega trenutka dalje je ta neslavni general nastopil svojo neslavno pot. Pred nemško podmornico je moral voziti do 50 cesarskih ladij proti Benetkam, kjer so nanje čakale že nemške posadke, ki so razorožile vse Badoglijeve ter jih uvrstile med vojne ujetnike. Med tem je bil v prvi vrsti general Robotti sam. Tako je zaključil svojo vojaško kariero mož, ki bo tudi v slovenski zgodovini ostal zapisan kot krvnik našega tako težko preizkušene naroda.

S svojimi krvavimi spletkami na Balkanu je pa pričela savojška hiša, kakor je sedaj razvidno iz uradnih dokumentov, ki jih je pred kratkim objavil hrvatski državni minister dr. Vjekoslav Vrančić pod naslovom: »Il. armata talijanske vojske protiv Nezavisne Države Hrvatske« že leta 1941. Kmalu po razsulu Jugoslavije in ustanovitvi sedanje hrvatske države. Znano je, da je pri tej priliki Italija zasedla največje dele Dalmacije s Sušakom, Sibenikom, Splitom in Boko Kotorsko ter Črno goro. Obalnemu pasu je bilo priključeno tudi precejšnje zaledje. Savojski pohlepnosti po novem neitalijanskem ozemlju pa to še ni zadoščalo ter je zato savojška Italija z vsemi sredstvi in silami delala na to, da prodre še dalje v hrvatski prostor. Pri tem je ni prav nič oviralo dejstvo, da je bila ta država v prijateljstvu in zavezništvu s savojško Italijo in da je bila v stiski pristala celo na to, naj bi postal hrvatski kraj eden od savojških princov. (Dalje.)

Opremo v zaklonišču je treba sem in tja spraviti na zrak in sonce, da se presuši.

Komunistični pohod na Ljubljano

Komunisti so zunaj na podeželju razglasili, da so zasedli tudi že Ljubljano in da je tako sedaj vsa Ljubljanska pokrajina v njihovih rokah. Podeželje je vse izpropano, zato je bilo treba pohiteti se v Ljubljano in pomagati pri ropanju in uničevanju.

Nek komunistični oddelki pa je prejel celo obvestilo iz Ljubljane, da gre »našim« v Ljubljani hudo in da je zato treba kreniti na pomoč. Oddelek nad 40 komunističnih tolovajev je v nedeljo prišel do mestne meje. Šli so lepo proti bloku in — domobranci so jih pustili do primerne razdalje. Komunisti so prišli tako daleč, da so lahko zaklicali stražarjem na mestni meji, da že prihajajo »na pomoč«. Odgovorjeno jim je bilo, da naj kar hitro nadaljujejo svojo pot: ko so pa prišli v pravo razdaljo, pa so nanje zazijale strojnice in puške. Sledilo je povelje »roke kvišku!«, in komunističnega vojnega pobeга je bilo konec.

Vsakanja Ljubljana po kronistovih zapiskih

Dve desetinki stopinje pod ničlo

Megleno morje se vedno valovi nad Ljubljano in okolico. Je postalo nekoliko hladnejše. V torek jutraj je živo srebro v toplomeru ponovno zdrknilo pod ničlo, le za malenkost Najnižja jutranja temperatura je bila le -0,2° C. V ponedeljek je bil čnevni temperaturni maksimum za nekaj stopinj nižji od nedeljskega. Bilo je le +3,4° C. Barometer je padel na 762 mm, že pod normalo. Sneg je popolnoma skopnel po ravninah. Drži se le še na odsojnih straneh po raznih planjavah in hribovih. Po gozdovih pa je še velika snega. Poljski prideški so sedaj popolnoma pobrani z njiv. Le kako zelje, korenje ali pesa še čaka na rešitev. Kmetje so začeli njive gnojiti in preoravati.

Naši sadjarji in vrtnarji

Kratko smo včeraj omenili trideseti letnik »Sadjarja in vrtnarja«, v katerem je lepo napredujoče »Sadjarstvo in vrtnarstvo društvo« podalo za leto 1942. tudi kratek obračun o svojem delovanju, o stanju društva in o članstvu. V sedanjih Ljubljanski pokrajinski šteje društvo 92 podružnic, od katerih so nekatere zelo agilne in marljive. Konec leta 1941 je društvo štelo 3839 članov, konec leta 1942 pa 4125 članov. Društvo je lani imelo 204.339 lir dohodkov in 196.971 lir izdatkov.

Hipotekna posojila v oktobru

Po podatkih zemljiške knjige je bilo v oktobru 51 vknjižb in zaznamov raznih hipoteknih posojil in kreditov v skupnem znesku 7.228.932 lir. Na 29 nepremičninah, ležečih največ v kat. občinah mesta, je bil zaznamovan vrstni red za hipotekne kredite v znesku 6.438.446 lir, ki so jih dovolili razni ljubljanski zavodi. Najvišje vknjiženo posojilo je znašalo 120.000 lir, najnižje 2.150 lir. Najvišji hipotekni kredit je bil dovoljen v znesku 1.400.000 lir, najnižji v znesku 5.000 lir.

Od vrele smole opečena

V pivovarni »Union« imajo poseben oddelek, kjer kuhajo delavci, ki so za smolenje sodov posebno izvežebani in pravi strokovnjaki, smolo in ž njo potem sode smole in čistijo. V ponedeljek se je tam primerila huda nesreča. Pri kuhanju smole sta bila zaposlena 32letni delavec Ludvik Polše iz Male vasi, občina Ježica in na Tržaški cesti stanujoči Janez Šiškar. Vrela smola se je zila na njiju. Dobila sta hude opekline po životu. Z reševalnim avtom so ju prepeljali na dermatološki oddelek splošne bolnišnice.

Zelezniški kurjač France Hrovatin je v Borovnici padel s stroja in se hudo poškodoval po glavi. Nahaja se v splošni bolnišnici.

Utopljenec v Carnovcu

V julevem pritoču Ljubljanske Carnovcu, so v sredo jutraj našli v bližini delavske naselbine Sibirije utopljenca srednjih let. Truplo so prepeljali na Zale.

Posebna kategorija tekačev

Ljubljanski Nimrodi mirujejo. Počivajo in milo pogledujejo svoje zveste spremljevalce, lovse četveronožne tovarije. Spominjajo se veselih dni, ko je lovski rog odmeval po poljanah in gozdovih. V Ljubljani pa se je zadnji čas začel razvijati posebne vrste lov, ki donaja nekaterim prebrisanim tipom lahke zasluge. Lov ni riskanten, ni potreba imeti puške, niti ne kakega posebnega dovo-

ljenja, treba je imeti samo zdrave in urne noge. Nastal je v Ljubljani nov tip tekačev, nova kategorija, ki dirja od zgodnjih jutranjih ur tja do poldneva od trafike do trafike Nakupije cigarete. Vsak dan ti tekači nakupijo skoraj do 500 cigaret, tako pravijo ljudje, ki so posvečeni v tajnosti teh lovcov. Te cigarete pozneje romajo čez žično ograjo v zamenjavo za razna živila. Te tekače človek mahoma spozna. Drže se sicer nekam ponižno, kakor da ne bi znali do pet šteti, toda vedo vse zanimivosti in poslovne stvari, natančno vodijo evidenco, kdaj je katera ljubljanska trafika v središču in na periferiji mesta odprta in založena s tobacnimi dobrotami. Ti tekači popoldne navadno začno trgovati in veriziti. Cigarete tudi prodajajo. Poleg tekačev so se pojavile tudi ženske, ki so skromne, toda zelo vztrajne, da si po trafikah preskrbe cigarete za svoje, tako »za očeta, za strica, za brata in tudi za bolnega sinčka«. Pravi kadilci so mnega, da gre sedaj v promet mnogo več cigaret, kakor pa jih je šlo v normalnih časih po posameznih ljubljanskih trafikah.

Zgodovinski paberki

24. listopada:

I. 1202 so osvojili križarji Zader. V času hrvatskega vladarja Branimirja in njegovih naslednikov do kraja t. tisočletja so morali Benečani plačevati Hrvatom odškodnino za svobodno plovbo po Jadranu. Zmede okrog l. 1000. V Hrvaški so Benečani temeljito izrabili, posledje niso več plačevali davka, pač pa so si začeli lastiti celo oblast nad dalmatinskimi mesti in otoki. Borba med Benečani na eni in Mažari in Hrvat na drugi strani je potekala z menjajočo se srečo. V času državljanske vojne med sinovoma Bele III. so Benečani prisilili križarje, ki so se zbrali v Benetkah, pa niso imeli dovolj denarja za prevoz, da so osvojili zanje Zader. Izpod Zadra so odšli proti Carigradu in osnovali latinsko cesarstvo. Zadrani so si sicer v tem času malo pomagali, toda prepričani samim sebi so morali kloniti premoči.

I. 1835 se je rodil v Novem Sadu pesnik Jovan Jovanović Zmaj. Najprej je končal pravo, nato še medicino in deloval kot zdravnik med drugim v Novem Sadu, Beogradu in Zagrebu. Ves čas se je živahno udeleževal v književnosti in urejeval razne slovenske časopise. Ime Zmaj je prevzel po satiričnem listu Zmaj. Umrl je v Kamenici l. 1904. Zmaj je pesniško raste ob Branku Radičeviću in narodni pesmi. V njegovih pesmih se izraža vse srbsko duševno življenje druge polovice 19. stoletja. Najboljše pesmi je objavil v zbirki Dalići i Dalići nevesti. Napisal je tudi veliko število otroških pesmi.

I. 1906 je umrl v Gorici pesnik Simon Gregorčič »goriški slavček«.

Nova knjiga prelepih pravljic in legend - pisana na motive naših ljudskih pesmi:

ZMAJ MOČERAJ

IN DRUGE LEGENDE IN PRAVLJICE Spisala Krista Hafner. - Slike risal J. Beranek. Na motive naših narodnih pesmi je pisateljica napisala nekaj prav lepih zgodb o Zmaju Močeraju, o Dušici Rožmarinji, o Roparju Hudoklinu, o Mariji in Brodniku, o Možu s ščolčkom, o Lepi Vidi in druge. - Prav lepa in primerna knjiga za ljudskotolsko mladino. Okusno vezana knjiga obsega 102 strani in stane 36 lir. LJUBSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI Pred škofijo šte. 5 - Miklošičeva cesta šte. 5

Za današnji dan

Koledar

Sreda, 24. listopada: Jan. od Križa, spoznavalec in cerkveni učenik; Hrizogon, mučenec; Flora, devica in mučenica.

Četrtek, 25. listopada: Katarina Aleks., devica in mučenica; Merkur, mučenec; Erazem, mučenec.

Dramsko gledališče

»Kovarstvo in ljubezen«. Red A. ob 16.

Operno gledališče

»Netopir«. Red Sreda. ob 16.

Kino Union

»Ljubezen v poletju«. Predstave ob 13.30 in 17.30.

Kino Sloga

»Bratec ti moja«. Predstave ob 15 in 17.

Lekarniška služba

Nočno službo imajo lekarne: mr. Sušnik, Marijin trg 5; mr. Dukljanšek, Cesta Arielle Ree 4; in mr. Bohinc ded., Cesta 29. okt. 31.

Objava domobrancem

Naborna komisija Slov. Domobravnstva pošlje v bivšem Sokolskem domu na Taboru.

Naborni komisiji se morajo javiti zaradi pregleda prostovoljci za Slov. Domobravnstvo po sledečem redu:

25. novembra 1943 ob 9 oni ki imajo vpisne številke 2100 naprej.

26. novembra 1943 ob 9 vsi zamudniki, ki se do sedaj iz kakršnega koli razloga niso javili.

Ljubljana, 22. novembra 1943. Poveljstvo.

OBVESTILA »PREVODA«

Prijava za nakup mesa

Prehranjevalni zavod poziva vse stranke, da se prijavi v četrtek 25. novembra 1943 od 9-12 ure pri svojih običajnih mesarjih zaradi vpisa za nakup mesa. Vsak družinski poglavar mora prinesiti mesarsko knjižico ter glave novembarskih živalskih nakaznic za vse člane svoje družine. Prijave bodo mesarji sprejemali v svojih prodajalnah in na mesarskih stojnicah na živalskem trgu.

Kdor se v četrtek ne bo prijavil pravočasno, si pri prihodnji prodaji, ne bo mogel nabaviti mesa.

Mesarji naj vpišejo v seznam ime, priimek in stanovanje družinskega poglavarja in skupno število prijaviteljenih članov, ki se ugotovi le po številu predloženih glav živalskih nakaznic.

Mesarji morajo predložiti Prevodu - mesnemu oddelku - Novi trg št. 4, III. nadstropje v četrtek 25. novembra 1943 popoldne od 3. do 5. ure število prijaviteljenih oseb za nakup mesa.

Razdeljevanje jabolk za noseče žene

Dne 24. in 25. t. m. se bodo razdeljevala jabolka za noseče žene in sicer po 4 kg za osebo proti predložitvi veljavne dodatne živalske nakaznice za mleko z označbo »N«. Jabolka bo razdeljevala Kmetijska družba, Novi trg 3 po sledečem razporedu: 24. t. m. upravičenke z začetnico A-K in 25. t. m. od L-Ž.

Število nameščencev v naši pokrajini

Iz statističnih podatkov Pokojninskega zavoda v Ljubljani je razvidno, da je bilo po stanju konec leta 1942 v naši pokrajini 4829 zasebnih nameščencev in trgovskih pomočnikov, ki jih je zaposlovalo 1309 delodajalcev.

Po strokah se razdele nameščenci takole: trgovina (razen pomočnikov) 867 t. j. 17,95% vseh zavarovancev, trgovski pomočniki 798 ali 16,54%, denarni in zavarovalni zavodi 674 ali 13,96%, nadalje rudarstvo 120 ali 2,48%, kemična industrija 106 ali 2,20%, tekstilna industrija 103 ali 2,13%, gozdnožagarska industrija 176 ali 3,64%, industrija hranil in pijač 128 ali 2,65%, gradbena podjetja 103 ali 2,13%, grafična industrija 130 ali 2,69%, odvetniki, notarji 106 ali 2,20%, županstva 324 ali 6,72 in socialni zavodi ter ustanove 217 ali 4,49%.

Povprečna zavarovalna premija zavarovancev obveznega oddelka v naši pokrajini je znašala lani 141,90 L, leta 1941 pa 102,13 lir.

Dramsko gledališče

Sreda, 24. novembra, ob 16: »Kovarstvo in ljubezen«. Red A.

Četrtek, 25. novembra, ob 16.30: »Kavarnica«. Red Četrtek.

Petek, 26. novembra, ob 16: »Normanski junaki«. Red Prvi.

Sobota, 27. novembra, ob 16.30: »Cvetje v jeseni«. Red Sobota.

F. Schiller »Kovarstvo in ljubezen«. - Zasedba: predsednik - M. Skrbinec, Ferdinand - Jan, pl. Kalb - Peček, lady Milfordova - Danilova, Warm - Nakrst, Müller - Gregorin, njegova žena - P. Juvanova, Luiza - Levarjeva, Zofija - Pugljeva, služabnik - Raztresen.

Najlepše najcenejše najprimernejše darilo za Miklavža je

»IVANHOE«

slaven W. Scottov roman v slikah. Dobite ga v knjigarnah in v uredništvu »Slovenca«.

Operno gledališče

Sreda, 24. novembra, ob 16: »Netopir«. Opereta. Red Sreda.

Četrtek, 25. novembra, ob 16: »Madame Butterfly«. Izen. Cene od 22 lir navzdol.

Petek, 26. novembra: Zaprti.

Sobota, 27. novembra, ob 16: »Sneguroška«. Premiera. Izen. Cene od 32 lir navzdol.

J. Strauss »Netopir«, opereta v 3 dejanjih. Osebe: Eisenstein - M. Sanein, Rozalinda - Mlejnikova, Adela - Ribčeva, Alfred - B. Sanein, Blind - Jelnikar, dr. Falke - E. Frelj, dr. Frank - Janko, Orlovski - Drenovec, Ida - Japljeva, Melanija - Koširjeva, Zaba - Zupan. Dirigent S. Hubad, režiser E. Frelj, koreograf P. Golovin.

Za Miklavža!

Najlepše darilo za Miklavža je knjiga

MARTIN KRPAN

ki je bogato ilustrirana izšla v »Slovenčev knjižnici«. »Martina Krpana« dobite brošurano pa tudi v polplatno in celo platno vezanega v raznih variantah. Zlasti priporočamo biblotisko izdajo, ki je še nekaj izvodov.

Radio Ljubljana

dnevni spored za 24. november:

8.30 Jutranji koncert - 9 Poročila v nemščini in slovenščini - 12 Popoldanski koncert - 12.30 Poročila v nemščini in slovenščini - 12.45 Koncert za razvedrilo - 14 Poročila v nemščini - 14.15 Popoldanski koncert - 17 Poročila v nemščini in slovenščini - 17.15 Popoldanski koncert - 17.30 Otroška ura - 19 Od meneta do valčka - 19.30 Poročila v slovenščini, napovedi sporeda za naslednji dan - 19.45 Mala medvedja - 20 Poročila v nemščini - 20.10 Pisan venček napoved - 21 Car zvočkov - 21.40 Prenos iz Beograda - 22 Poročila v nemščini - 22.10 Glasba za labko noč.

Okras vsake knjižnice

je Scottov roman z 200 lepimi slikami »IVANHOE«

Dobite ga v celo platno in pol platno vezanega po vseh knjigarnah.

Darujte ga za Miklavža!

Naročite se čimprej na Slovenčev koledar

Koledar bo ena najlepših knjig letošnjega leta na slovenskem knjižnem trgu. Na »Slovenčev koledar« se lahko naročite v vseh krajih pri naših zastopnikih ali pa pri župnih uradih, lahko pa tudi naravnost pri upravi »Slovenčevega koledarja«, Ljubljana, Kopitarjeva ulica št. 6. Naj ne bi bilo slovenske družine brez te zanimive knjige, ki bo pravi dokument časov, v katerih živimo!

KULTURNI OBZORNİK

»Naša zvezda«

Izšli sta prvi dve številki sedaj edinega dijaškega verskega lista Naše zvezde, ki letos stopa v trinajsto leto svojega obstoja. Urednik dr. Janez Oražem se je odločil, da bo letošnji letnik kongregacijskega dijaškega lista posvetil družini zato je takoj na prvi strani dvojne številke beseda prevz. škofa dr. Gregorija Rožmana, kako naj tudi naši dijači in dijakine gredo na delo za posvetitev naših družin bratrednem Srcu Marijinemu. V uvodnem članku pa urednik sam še podrobneje govori o pomenu teh družinskih posvetitev in o nalogah, ki jih vidi za dijaški list ob teh družinskih praznikih. Tako je list Naša zvezda ker najtesneje zvezan s Cerkvijo in njenimi prizadevanji v najnovjšem času To zvezo s Cerkvijo lepo izpričuje Dro-jev članek Ožje je govoril, kjer pisec navaja dijače, naj bodo poslušni sinovi svetega očeta, ko jim v zadnji svoji okrožnici govori o skrivnostni povezanosti vseh kristjanov s Kristusom, torej o Cerkvji kot skrivnostnem telesu Kristusovem.

Da bo list v resnici vse leto združen s posvetitvijo naših družin Marijinemu Srcu, priča tudi popis Bogkovega kota v domači hiši, njemu bodo sledili tudi še drugi podobni opisi, ki naj bi zanje poskrbeli dijači sami. Severni šali je prispeval lepo in globoko doživeto pesem Prošnja, da bi Bog v sedanjih stiskah slisal in uslišal naše klice: usmilj se nas! Poučen je odstavek Goossensa Ta ima pa srečo in Vinka Zeletela podoba iz ljubljanske Sibirije, kjer v dveh oddelkih prikazuje, da pisateljica Gelč Jontes še ni videla vse ljubljanske Sibirije, ker je v knjigi Sreča na črepinjah popisala samo moralno gnusobo in propalost njenih prebivalcev. Zaletel je pa tamkaj videl tudi lepe stvari in dokazuje velike požrtvovalnosti! Kopač Janez govori o sodobnih misijonarskih vprašanjih, lepin poučen je odstavek iz Očeta Damijana, zanimiva in ljubka bo tudi Royerjeva povestica v prevodu A. A. Ričica: Cvrček pri filmu. Ob robu so ocene novih knjig, iz življenja kongregacij, Misijonarski drobiž, na koncu pa listnica urednika in Za bistrte glavice. Posrečena je misel zadnje strani,

kjer urednik daje dijakom kulturne uganke, to pot Cigaviso ti spomeniki. Tako je marijanski list krepko zastavil delo v novem letu, zato mu želimo veliko uspeha pri duhovnem vodstvu naših študentov, ki ga bodo gotovo radi in vsega brali, saj je zanje naročnina samo osem lir za vse leto! F. J.

Nove cerkvene skladbe

Tri obhajilne pesmi za mešani zbor in orgle, zložil dr. Franc Ks. Lukman. Naš odlični teološki pisatelj, dekan teološke fakultete dr. Franc Lukman se od časa do časa udeležuje tudi na cerkvenoglasbenem kompozicijskem polju. Dasi število njegovih skladb ni veliko, vendar pa že te kažejo močno »kladateljstvo« osebnost z izbranim okusom. Glasbene misli izraža jasno in zato preprosto, in kar je glavno: v pristnem cerkvenem duhu, ki se ne da zapeljati vplivom svetne glasbe. Le potrebe vsebujejo tudi omenjene tri obhajilne pesmi. Po močno prevladujočem enoglasju, podprtem z orgelsko spremljavo, in po nekam asketskem notranjem izrazu se približujejo koralu, ki je pač glavni kriterij, po katerem se vrednoti cerkvena glasba. —

Pesmi bodo gotovo budile in poslušalci pravega verskega duha in jih zato toplo priporočamo in izvajanje.

Dr. Fr. Kimovec: Sveti Nikolaj, prosj za nas! To je ljubka, prijazna pesmica, v kateri se po načinu litanij naštevajo odlike tega popularnega svetnika s priporočilom: »prosi za nas«. Skladatelj je pesem priredil in izdal za mešani in tudi za moški zbor s spremljevanjem orgel. Lahko se uporabi tudi na god kakega drugega svetnika, seveda s potrebnimi spremembami in besedilu. Za sv. Petra in sv. Katarino je prav dober in vsebinsko bogat tekst že dodan. - Cena 2,50 lire, pri skladatelju 1,90 lire.

Cerkveni Glasbenik št. 11-12. Ravno kar je izšla zadnja številka Cerkvenega Glasbenika. Edina, sedaj še izhajajoča naša glasbena revija je s tem zaključila svoj 66 letnik. Vsebinsko je zadnja številka dokaj pestra. Dr. DDolinar nadaljuje svoj članek »Pregled slovenske cerkvene glasbe«; trenutno vrednoti skladateljsko delovanje p. Angelika Hribarja. Viktor Steška v članku »Cerkvene narodne pesmi« izpodbija očitke, ki ga večkrat slišimo, da so namreč izdajatelji slov. cerkvenih

Dnevne novice

Rokodelski oder. Tudi letos bo sv. Miklavž obiskal svoje ljubljenske na Rokodelskem oderu. Upričorjena bo ljubka igra »Neboška storija«, nato bo prihod Miklavža v spremstvu in obdaritev. Glede oddaje daril homo še objavili. Na lepo privedite še danes opozorjamo.

Nalivna peresa. Boljša, dobro ohranjena kupuje po najvišji dnevni ceni tvrdka EVE-REST, Prešernova 44.

Na II. dekliški mešanski šoli v Ljubljani - Bežigrad prične zopet reden pouk v sredo, 24. t. Ta dan imata pouk 4.a in 4.b ob 15. Ostali razpored je razviden na šol. vrstih

Opozorilo! Staršem obeh dijakov in srednjih strokovnih in mešanskih šol, ki letos nimajo rednega pouka, nujno svetujemo, da ne pušajo svojih otrok brez dela. Vpišite jih v tukajšnji Korepitorij »Narednik«, ki redno in nemoteno pripravlja dijake inje za vse šole in razrede, za vse ali posamezne predmete in tudi jezike. Posebni tečaj matematike. Najlepša prilika za uspešno redno solanje dijakov inj. Poseben oddelek tudi za privatne izpite. Pouk je priznano najboljši zaradi odlične organizacije in se vrši v ločenih skupinah za vse razrede in to v središču mesta na Kongresnem trgu. Zabeležite prospekt: Vodstvo specialnih inštrukcij, Kongresni trg 2-II.

V Ljubljani umrl ob 12. do 18. nov.: Dermota Jožeta, 64 let, upok. tob. tov. Campova ul. 10; Suštar Peter, 6 tednov, sin cerkvenika, Ulica k Božjemu grobu 3; Zavašnik Valentin, 64 let, kurjač dr. žel. Tovarilna ul. 27; Jesenko Josip, 81 let, posestnik, Vidovdanska c. 9; Rudolf Jera, 77 let, šivilja, Vidovdanska c. 9; Srakar Ana, 77 let, upokojenka tob. tov., Predjamska ul. 21; Verbič Anton, 51 let, soboslikar, Prule 13; Udovč Ana, 74 let, postročnica, Zabajk 11; Kovčič Terezija, 89 let, kuharica, Japljeva ul. 2; Lavrentij Anton, 82 let, zasebnik, Resljeva c. 4a; Mulley Leopoldina, 66 let, poštna uradnica, Vidovdanska c. 9; Mohar Helena Uršula, roj. Arko, 90 let, vdova hitarja, Vidovdanska c. 9. - V ljubljanski bolnišnici: Novak Frančiška, 9 mesecev, hči delavca, Zapuška 11; Primožič Leopold, 73 let, dr. uradnik v p. Gregorčičeva 7; Hranar Ivana, 3 dni, hči sluzkinje, Mostni trg 8; Ottoničar Stanka, 19 let, trg. valjenka, Begunje 8 pri Logatcu; Marolt Ivana, 64 let, dušnarica, Srebotnik 8, obš. Vel. Lašče; Peršl Vida, 39 let, žena voznika el. žel., Predjamska 29; Gosak Ivan, fin. podprežl. v p., Stranska pot 13; Rode Andrej, 46 let, mestni delavec, Rožna ulica 8; Skof Avgust, 62 let, čevljar, Borštnikov trg 2; Bršan Marija, 16 let, hči posestnika, Luče 31, Slivenca-Zalna; Cerovšek Milan, 8 mesecev, sin sluzkinje, Poljanski nasip 40; Škerlj Janez, 54 let, kalžar, Slomo 6 pri Cerklah; Juvane Frančiška roj. Jare 61 let, vdova žel. kretinika, Devinska 7; Bah Josip, 63 let, služ. drž. žel., Celjska ulica 19.

S Spod. Stajerskega

Gostovanje grškega gledališča v Celju. Pod okriljem celjskega okrožnega vodstva urada za ljudsko izobrazbo je dne 19. t. m. gostovalo v Celju osebje grškega gledališča ter je pred razprodano hišo uprizorilo Schillerjevo dramo »Kovarstvo in ljubezen«. Privlačna točka večera za celjsko občinstvo je bil nastop Lea Drasal v glavni ženski vlogi. Lea Drasalova je spodnještajerska rojakinja ter je doma iz Rogatec.

Novi prostori za tezensko mladinsko skupino. Mladinska skupina na Teznu pri Mariboru je imela 14. t. m. zborovanje. Ob tej priliki so odprli zanj tudi nove prostore.

Nezgode. Pri delu se je ponesrečila na roki 31 letna Katarina Ploj iz Maribora. 4letni Adolf Lepenik iz Maribora je pri igri padel tako nesrečno, da si je poškodoval podlaket. Pri vožnji s tovornim avtomobilom si je poškodoval prsni koš pomožni delavec Jožef Klinar iz Konjšice pri Ljutomeru. Vsi ponesrečenci se zdravijo v mariborski bolnišnici.

Džingiskanovi Mongoli na pohodu

Sprva je seveda vrgel svoj mrzli in preračunljivi pogled na najbližje, sosednje cesarstvo Karakitaj. To cesarstvo je bilo tedaj tako veliko kakor današnja Britanska Indija — torej ogromno ozemlje. Bilo je domovina pastirjev. V njem so bila naseljena plemena najrazličnejšega izvora. Posamezna plemena so ropala drug drugemu, si jemala plodno zemljo, krađla ljudi in živino, kakor je pač naneslo. Gospodarji tega cesarstva pa so bili Kitani. Bil je to narod jezdecev, skoraj prav takšnih kakor Mongoli. Kitani so si svoje cesarstvo dobesedno prijedili na nešteti roparskih pohodih. V prejšnjih časih so menda imeli celo namero, potem ko so že bili na pohodu, da bi pojedili še kar naprej, dokler ne bi dosegli Arabije. Slišali so nekaj zvoniti o bogatih zakladih te dežele. Vodniki karavan so vedeli toliko povedati o njih.

Toda zastoj so se jim cedile sline. Doleta jih je bridka izkušnja. V svoji otročji lahkovernosti so jo skupili in njihovo navdušenje se je kaj hitro in temeljito ohladilo. Spoznali so namreč, da ta del Azije, arabske zemlje namreč, niso brez gospodarja in zaščitnika. Zato ni bilo tako lahko jezdit kar na-

prej do konca in spotoma krasti zemljo, ljudi in živino. Že na obronkih Pamirja so staknili prve krvave nosove: mohamedanske čete so se jim postavile po robu. Bile so enote, ki so napadale pod zeleno prerokovo zastavo. Strašne so bile krive sablje in dolge sulice v rokah bojevnikov, ki so napadali med živinskim kričanjem. Ta prvi odpor je tako presenetil rod Kitanov, da so hitro postali skromni. Pokopali so velike načrte ter se naselili le v gorskih pokrajinah Pamirja.

Že s to samo naselitvijo pa so dosegli marsikaj. Še ves čas jih je namreč silno zanimalo zapadno cesarstvo, ki jim je tako odločno pred nosom zaploputnilo vrata svoje dežele. Sem in tja so se še udarili s sultanom mohamedanske države Karezije. Dišale so jim namreč sila plodne zelenice.

Džingiskan je bil o vseh teh dogodkih izvrstno poučen. Radovedno in potrpežljivo je zasledoval te boje in priske. Prav vesel je bil, da je rod Kitanov bil tako zaposlen in da mu je zato tako rekoč ves čas kazal — hrbet.

Zakaj, niso bili nenevarni ti Kitani! Prvič so bili dokaj mogočni. Drugič pa so čepeli na presneto ugodnem koncu: imeli so vse prelaze med Iranom in

Turanom v svojih rokah. Čez te prelaze sta šli edini veliki trgovski cesti, ki sta vodili iz zahoda na vzhod. Srednji vek je poznal sploh edino ti dve prometni žili. Džingiskan je bil seveda vedel, da Kitani niso bili več tako surov in utrjen narod jezdecev, da niso bili več tako živahni in da tudi niso bili posebno dobri politiki. Postali so leni, ljubili so udobje in bili površni.

Zato tudi niso mogli slutiti, kakšna nevihta se pripravlja za njihovimi hrbti.

Džingiskan je namreč imel tedaj zedinjen narod za seboj; narod, ki ga je čudovito vzgojil v vseh vojaških vrlihah.

In tako je prvič Džingiskan malo podrezal, da poskusi, doklej je mogoče razburiti Kitane in kaj vse požrejo, ne da bi jih zdivjali. Tako je najprej podjarmil dve plemeni, ki sta živela pod njihovo zaščito v kitanskem podložništvu. Kitani se zaradi tega niso niti zganili.

Sedaj pa je navil Džingiskan druge strune. Napravil je namreč posebno odkritje. Ko je zasedel Tarimsko kotlino in se je nekaj časa po njej razgledoval, je odkril nekaj čisto svojevrstnega, nekaj, kar mu je vzbudilo sila tehtne misli. Tu je prvič zagledal in pregledal tako važno prometno žilo, ki je družila zahod z vzhodom. Tu je prvič na njej opazoval neštete karavane, tu je prvič zasluhlil, kaj je svetovna trgovina. Njegova bistra glava je v nekaj kratkih urah domela, kaj vse lahko pomeni posest svetovne prometne žile za njegovo cesarstvo. Njegova država nima vendar prav nobenih surovin. Na vseh koncih in krajih primanjkuje kar vsega. Bolj kot vsega drugega pa pogrša orožja!

V tistih letih je samo tuhtal Džingiskan, odkod neki bi mogel dobiti orožje. Prav natančno je namreč vedel, da dobivata tako Evropa kakor tudi Azija orožje in sicer izvrstno, kar najboljšo orožje, ki ga premore svet, iz Arabije in Mezopotamije. Kolikokrat je tehtal in pregibal v svojih rokah sijajne damašanske meče, ki so jih njegovi vojniki zaplenili ujetnikom. Kolikokrat je preizkušal jeklene klinke in se čutil nedosegljivemu damaškanskemu jeklu. Bilo je upojljivo kakor pero, lahko kot tretka in ostro brušeno, da je bilo joj! Skratka, to je bilo orožje, ki mu ga ni bilo para. Takih mečev, takega jekla sam ni znal izdelovati. Vsi njegovi strokovnjaki tudi ne. Tako orožje je razpošiljal le Damak.

Seveda bi si lahko naročil tako orožje v Damasku in bi ga plačal. Toda vedel je, da je bilo to skoraj nemogoče. Zakaj pot v Arabijo in Mezopotamijo je bila vendarle predolga.

In vsak rod, vsako pleme, in teh je bilo nešteto na brezkonni trgovski cesti, je zahtevalo od trgovske karavane posebno davščino — čarino. Koliko je bilo teh sitnih rodov! Najbolj nesramni so bili seveda Kitani. Le malo so si pomagali s poljedelstvom in živinorejo, torej tako, kakor sicer žive pošteni pastirski rodovi. Največ so živeli od carin in dajatev. Izšli so jih iz karavan, ki so potovale mimo njih. In imenito so to znali. Tako se je na žalost izkazalo vedno, da bi postala damašanska sablja, ki bi po kakršnem koli čudovitem naključju vendarle srečno preromala vso dolgo pot iz Damaska do Mongolije, tako draga, da je tudi bogataš ne bi več mogel plačati brez joka in stoka.

Džingiskan je tuhtal in tehtal dolgo, dolgo...

Rodu Kitanov ni mogel videti, resni, ni mogel. Sicer so bili izšli iz istega plemena, saj so bili prav tako Mongoli. Toda čemu, za vraga, imajo potem še svojega posebnega vladarja. Kaj naj pomeni še ta drugi mongolski cesar? Džingiskan je vendar cesar vseh Mongolov in kdo drugi prav za prav ne sme in ne more biti. Takle dvojniki je bil pa res preveč nevaren. Že to je bil zanj navdne važen razlog, da jih ni mogel videti.

Potem pa damaškanski meč. (Dalje.)

Z Gorenjskega

Spominjamo se vedno padle junake na Jesenicah. »Kärntner Zeitung« poroča v eni svojih zadnjih številok o veliki delavnosti, ki jo razvija krajevna strankina skupina na Jesenicah na Gorenjskem. List poudarja, da se strankini člani, čeprav so vsi močno zaposleni v tamšnjih obratih, zbirajo redno na tedenskih sestankih in obravnavajo vsa aktualna vprašanja. Skupina se je tako dne 9. novembra spomnila padlih junakov za stranko in iz prve ter sedanje svetovne vojne ter jim priredila spominsko slavnost. Pri tej priliki so bila sporočena tudi napredovanja nekaterih delovnih članov. Med drugimi so bili povišani v nove čine člani Busenlechner, dipl. ing. Dultinger, Gladič in Paar.

Drobne vesti iz Kranjske gore. Šolski upravitelj Jožef Polak je prestavljen na novo službeno mesto. Namesto njega je prevzel vodstvo krajevne skupine KVB uradnik drž. železnice Marko Hafner. — V Kranjski gori je te dni umrla najstarejša občanka Marija Robič roj. Košir, stanujoča v Gozdu. Meseca marca t. l. je še pri popolnem zdravju praznovala 93. letnico svojega rojstva. Do zadnjega dneva svojeja življenja je pridno pomagala pri domačem gospodinjstvu in gospodarstvu. — V nedeljo, dne 21. t. m., sta praznovala zlato poroko Simon in Marijana Cuzner iz Loga. — Znani turist in gorski vodnik Mihael Arih iz Podkorena se je prejšnjo nedeljo podal na plezalno turo v Martuljkovo skupino. Od tedaj ni o njem več nobenega glasu. Brez uspeha so ostali tudi vsi napori za njim poslanih reševalnih ekspedicij. Ponesrečenovega trupla dosedaj še niso našli.

Iz Hrvaške

Začetek nove koncertne sezone v Zagrebu. Prejšnji mesec so v Zagrebu začeli novo koncertno sezono z gostovanjem berlinske filharmonije.

Postavitve Starčevićevega doma v Sisku. Vsa kulturna in prosvetna društva v Sisku so sklenila zgraditi moderen prosvetni dom, ki se bo imenoval po Dr. Starčeviću. V njem bodo imela prostora vsa prosvetna in kulturna društva v Sisku. Dom bo to leto že izročen svojemu namenu.

Predlog za razširitev najpomembnejše ulice v Zagrebu. V »Društvo Zagrebčanov« je imel nedavno predavanje inž. Milan Panjkovič o potrebi razširitve ulice od Jelačićevega trga do Frankopanske ulice ter o ureditvi prostora med ulico in Gričem. Potreba razširitve te ulice, ki spada med najpomembnejše zagrebške ulice, je vedno večja ter že sedaj pripravljajo načrte za njeno razširitev po končni vojni.

Gostovanje Lovra Matačiča na Dunaju. Pred nedavnim se je mudil na Dunaju znani hrvaški dirigent Lovro Matačič ter je dirigiral več opernih predstav v dunajski operi ter več koncertnih oddaj na Reichssenderju. Po uspešnem gostovanju se je vrnil v domovino, kjer bo pa ostal samo nekaj časa ter bo

odšel znova na Dunaj in bo po sklenjeni pogodbi zopet dirigiral več oper in koncertnih prireditev.

Napredovanje Hrvatske Mitrovic. Mestna občina v Hrvatski Mitrovici je izvedla to leto obsežna izsuševalna dela. Na ta način pridobljena zemljišča so bila že letos obdelana in zasejana z žitom. Poleg teh del gradi mestna občina tudi moderno klavnico, zagrebški tovarni za izdelovanje sladil je pa dala na razpolago potrebno zemljišče za zgraditev enake tovarne tudi v tem mestu.

Spomenice gledališča v Varaždinu. Poročali smo že, da praznuje letos varaždinsko gledališče 75. letnico svojega obstoja. Za to priliko je izdelalo »Društvo gledaliških prostovoljcev« v Varaždinu spomenico, v kateri je uvodoma prikazano gledališko življenje v Varaždinu v zadnjih dvajsetih letih. Članek je napisal predsednik omenjenega društva Rudolf Kutnjak. Gledališke razmere v starem Varaždinu je pa opisal upokojeni šolski upravitelj Lujo Pihler.

Ustanovitev nabavno-prodajne zadruga v Zagrebu. »Hrvatska sveobča gospodarska štedionica« v Zagrebu je v zadnjem času ustanovila nabavno-prodajno zadrugo »Gradopromet«, ki bo poslovala po zadrughih načelih ter bo svojim članom dajala posojila, zanje nabavljala po-

trebno blago, urejevala skladišča, zavarovala prevoze ter storila vse, da pospešuje gospodarsko stanje in napredek svojega članstva.

Tehnika v letu 2000

Kako bodo čez 60 let živeli naši otroci in otrokva otroci

Spominjamo se tako imenovanih »filmov bodočnosti«, ki so bili v modi pred kakimi 10 in 15 leti. Takrat smo videvali visoke stavbe z ravnimi strehami za pristajanje in startanje letal, dalje kotalec se cestne hodnike in razsežne avtomobilske ceste. Deloma so se te bivše utvare že uresničile, deloma pa je njih resničnost že kar vidna v bodočnosti. Kdo ve, ali ne bomo že čez nekaj let zidali taka mesta, ki se nam dananes dozevajo le plod bujne domišljije?

Vendar, kakor pravi neki zgodovinar tehniki, si ne moremo delati nikakih pretiranih utvar o tem, kako da bodo živeli naši otroci in vnuki, — Njih poglavitna naloga bo, da pridobijo iz plodne zemlje čim več sadov in surovin. Zato ne bo treba obdelati samo velikih zemljišč, marveč tudi sleherni košček zemlje, ki jih zdaj še nihče ne obdeluje. Eden najvažnejših pripomočkov za to bo ureditev vodnih razmer, da bodo s pomočjo vode postala rodovitna tudi tista tla, ki zdaj malo donajajo. Da se bodo živila za dolgo časa ohranila in bodo uporabna tudi v drugih zemljinah, bo treba iznajti nove načine konzerviranja, predvsem način hitrega zmrznjenja. Na oblačnem področju bo imelo umetno vlakno tak pomen, da bo naravno vlakno služilo le še kot surovina za izdelovanje tekstilnih proizvodov. V tej zve-

zi že zdaj govorijo o sintetičnih proizvodih kot o »vlaknih tisočerihi možnostih«.

Največji tehniški napredek se bo pa pokazal v gradnji hiš. Stroški za stavbo enostanovanjskih hiš se morajo tako znižati, da si bo mogla prav vsaktera družina privoščiti lastno streho. Veliko prihodnost imajo naprave za temperaturo, po katerih bo človeku možno udobno bivati ne le v stanovanjskih delavskih in tovarniških prostorih, marveč tudi v najglobljih rudnikih. V mnogih industrijskih področjih bosta razvoj in proizvodnja lahkih gradbenih snovi povzročila velikanski preobrat. Vendar bo imela znanost še veliko posla dole, dokler bo moči te snovi proizvajati na debelo. Kemijo in fiziko bo treba vedno bolj uporabljati za razvoj novih tvorniških snovi. V prometnem svetu bo letalo treh dimenzij, ki more pristati na slehernem, še tako majhnem prostoru, nadmestilo sedanje letalo. Pri železnicah in ladjah ne bo poglavitno to, da bodo zmeraj bolj udobne, marveč bo treba tudi vedno bolj večati njih hitrost.

Zasilni izhod iz zaklonišča mora biti zgrajen tako, da je podana čim največja možnost za rešitev iz zaklonišča, če bi se hiša sesula.

Kako homo obšli težave, ki bodo nastale, ko bodo izčrpana petrolejska polja? Odgovor na to vam bo dala peta Svetova številka.

Komu bo najprej zmanjkalo premoga? Da se tega ni treba bati ne nam, ne našim poznim znanecem, vam bo dokazal »Svete« v svoji peti številki.

Vsak izobraženec naj se takoj naroči na »Svete«!

Naj ne bo nikogar, ki ne bi prebral »Svetovih« knjig.

Berite »Svete«!

MALI OGLASI

CVETJE
po najnižji ceni se dobi pri Baloh, Kolo-dvorska 18.

SIVILJA
šče stalno službo. Takoj. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 7953.

PARCELE
v Šiški, pri Sv. Petru, za Bežigradom in ob Plečnikovih aveniji ter na vzhodni strani prod. Realiteta pisarna Zajec Andrej, Tavčarjeva ulica 10. tp

HISA
enonadstropna s 1900 m² vrta, zazidane ploskve 200 m². Uporabi se lahko za trgovino, gostilno ali za vsako drugo obrt. Nabava se na najpomembnejši cesti mesta. — HISA, dvonadstropna s sedmimi stanovanji po 2 sobi in kabinet, prod. ZAJEC ANDREJ realiteta pisarna — Tavčarjeva ul. 10. tp

ZEMLJIŠČE
20.000 m² in 10.000 m² znotraj bloka (gramozni teren) in travnik v Rožni dolini v izmeri 12.600 m² prod. ZAJEC ANDREJ Tavčarjeva 10. tp

PRODAM
motorni tricikel (motor), nosilnost do 400 kg. Vprašati Petrovčiča, A. Hmelak, Ljubljana, Ciril-Metodova 35 a, prej Tyr-seva. (to)

STARE URE
zapešene in žepne — samo v dobrem stanju, kupa, janko Jarbec, urarski mojster, Miklošičeva c. 12.

KADILCI
Cigaret primanjkuje. Kajenje škoduje vašemu zdravju. Edina rešitev — odvadite se kajenja z našim zanesljivim, preizkušenim zapestvom »Nikotino«. Prodaja: Jugopaten, Gosposvetska 1.

GOSPOD
simpatičen, želi tem potom poznanstvo z zdravim gospodino zaradi ženitve. Ponudbe v »Slov.« pod št. 7997. (to)

AKTIVKA
z zgornjim delom čevlja in par koplj. ... se je našla. Dabi se na Sv. Petra cesti 30.

»PUCH« 90
skoraj novo, prodam takoj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 7999. (to)

»SINGER«
šivalni stroj, nov, pogreznjiv, prodam. — Šeme, Salcedrova 6/III

DVA PRSTANA
s prvimi kriljanci in zlato zapestnicom prodam. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 8002.

F. CHIESA

Amarilis

»Hočem imeti te cvetlice.« je zakričala mala razvajenka in zacepetala z nogami.

Amarilis jo je pustila in odšla v hišo. Stekla je po stopnicah v svojo sobo. Toda tudi tu je še slišala sestrin glas. Kdor bi jo poslušal od daleč, bi mislil, da deklamira, ali da ponavlja gledališko vlogo. Začela je karati cvetličarica in mu razlagala, kaj se spodobi. Amarilis le zaprla okno, se naslonila na marmornato ploščo predalnika in si z rokami zatislila ušesa. »Tako ne more iti več.« si je mislila. »Ne vzdržim več. Že zdavnaj bi se bila morala odločiti. Neumnica sem; teta Irena ima popolnoma prav. A zdaj je dovolj.«

»Dovolj je!«, je pozvala na glas in se zvravnala. Nima pomena, da bi si mašila ušesa, ker je že odločena. Odprla je okno, ker jo je dušilo. Potrebovala je zraka... Globoko je vsrkala zrak, kakor da bi prihajal že od drugod. Nič več ji ni bilo mar, kaj se godi tam spodaj. Celo sklonila se je skozi okno, da bi bolje videla neprijetni prizor. Čim večja je bila nevolja tem večje zadoščanje, da jih zapusti in tem trdnjeji sklep.

Toliko bolj je bila prepričana, da ima prav.

Začudila se je ker ni slišala več Ariane. Zaradi dreva ni mogla videti če je sestra še pred hišo in če je cvetličar že odšel. Prav tedaj je odhajal. Zaslišala je škripanje koles, nato pa je med vejami videla nekaj rdečega, rumenega in belega, ki se je prikazovalo in zopet izginjalo. Končno so zaškripala vrtna vrata... Slišala je enega izmed delavcev, ki je z enakomernim glasom nekaj pripovedoval, a nicesar ni mogla razumeti. Nekdo se je zasmeljal in drugi je začel žvižgati. Iz garaže se je slišal šum. Brez dvoma je Tone mažil avtomobil... Kje pa je Ariana? Je mar kar izpuhtela? Ali pa se je morda pogreznila v zemljo? Amarilis je skomizgnila z rameni, kakor da bi hotela dokazati sama sebi, da ji ni prav nič mar. Nato pa se je sklonila kolikor je le mogla, skozi dno, da bi videla skozi veje prostor pred hišo. Skozi zelenje se je videlo nekaj rdečega; bil je turški divan. In prav na divanu je opazila, da se nekaj giblje... Seveda, saj je Ariana Belomodra Ariantina pižama in njene nožice, ki so mahale po zraku. Ležala je na trebuhu kakor trma-

sti, otrok, ki skuša na tak način dati duška svoji jezi. Čez nekaj trenutkov je planila pokonci, skočila h klavirju in začela divje igrati neko počestno popevko.

Teta Irena (bila je prav za prav teta Amarilisine matere) je živela v Prelli, v svoji rojstni hiši, od katere se ni hotela ločiti niti ko se je poročila. Poročila se je že v zreli dobi s starejšim moškim. Bil je hladen in trezen zakon, ki omogočajo odločni ženski, kakršna je bila Irena, da izjavijo: »Da, dobro je; poročiva se. Toda pod jasnimi pogoji. Stanoval boš v moji hiši. Svojo hišo lahko prodaš, daš v najem, zaigraš, podariš papežu ali cesarju. Glavno je, da se jaz ne ganim od tod. Ti je prav tako? Dobro. Ti ni prav? Vseeno ostaneva prijateljca.«

Mož se je zadovoljil ter napol žalostno in na pol smehljivo začepetal: »Hm, seveda... ženske... ženske so pač vedno nasilna bitja.« Teh besed se je pozneje večkrat posluževal in so bile prav primerne za njegov položaj. Včasih je njegov glas bil nekoliko nevoljen, ko je ponavljal te besede. Navadno pa je ostal miren, kot pravi filozof. Včasih je izgovarjal celo s počimjim glasom te besede o ženski nasilnosti.

Prav tako je bilo to jutro Odšel je na sprehod proti oratoriju sv. Roka in še dalje, ker je bilo ledo vreme. Pogovoril se je nekoliko z ljudmi, ki jih je srečal na poti. Ko je dospel do Mariji-

nega vodnjaka, ki se je imenoval tako, ker je ob njem stala majhna kapelica z Marijinim kipom, je gospod Jona pogledal, če ni nikogar v bližini. Ko se je prepričal, da je sam, se je odločil, da je iztegnil roko, pomohil prste v vodo in si zmohil trepalnice. Vsi okoličani so vedeli, da je ta voda, ki je izvirala pod Marijinimi nogami, bila zdravilna za oči. Toda gospod Jona, ki je v tridesetih letih življenja v Argentini opustil verske vaje (nekateri so celo trdili, da je postal protostozidar, bi si nikakor ne upal storiti tega dejanja spriču ljudi, ker ni bilo nikogar v bližini, se je opogumil. Nato se je počasi vračal proti domu ter užival sveži zrak in prijetno sončno svetlobo junijskega jutra. Od časa do časa je tiho zagodel pred se in s tem izražal svoje zadovoljstvo.

Ko pa se je vrnil domov in je komaj vzel v roke časopis, že je prihrumela nademj gospa Irena. »Proč s tem! Ves dan imaš dovolj časa, da se naučiš na pamet ves časopis...« Porinila mu je v roke velike škarije — in ga poslala na vrt, da očisti rožne grme, ker so se vrtnice že osipale. »Hm, seveda, ženske... Hm...« je ponavljal brez izeze dobri moč med tem ko je odrezal uvelo vrtnico. Nenedoma je več presenečen obstal, ker je zagledal Amarilis.

»Oh, naša Amarilis! To je pravi čudež! Prav, prav...«

»Dober dan, stric. Je teta doma?«

Je, je. Hočeš, da bi ne bila?... Kako prijetno presenečenje! Hotel je odrezati lepo vrtnico in jo podariti nečakini, da ji s tem pokaže, kako je vesel njenejša obiska, toda ko se je okrenil, je Amarilis že izginjila. »Hu, seveda, ženske...«

»Ti tukaj? Kaj se je zgodilo?« so bile prve tetine besede, ki niso zvenele prav nič prijazno. Se manj pa je bil prijazen obraz, s katerim je teta sprejela deklico v veži. Takšna je bila gospa Irena vedno, če ji je kdo padel nepričakovano v hišo. Če bi je človek ne poznal, bi ji bil najraje rekel: Oprostite, saj vas ne bom nadležoval... Toda Amarilis jo je poznala. Ne da bi se vznemirila zaradi takega sprejema, je odložila klobuk, sedla k mizi in se začela pahljati s stričevim časopisom.

»Vse ti povem, teta. A najprej si moram oddahniti.«

Gospa Irena je godrnjaje odšla v kuhinjo. Kmalu se je vrnila z nekoliko prijaznejšim obrazom in celo smehljala se je nekoliko.

»Nespametna si, ji je dejala. Čemu nisi telefonirala? Tako se boš pač morala zadovoljiti s tem, kar je. Danes imam semo nekaj govejega mesa. Kaj imaš raj? Juho, rižoto?... Odloči se hitro.«

»Za nekaj drugega sem se odločila, da namreč sprejemam vaše vabilo. Seveda. Prišla sem, da ostanem pri vas.«